

OSLO OG OMLAND FRILUFTSRÅD

Samarbeidsorgan til behandling av spørsmål som berører friluftsliv og naturvern, herunder sikring og bruk av friluftsområder i Akershus, Buskerud, Oppland og Oslo.

Kontor: Storgata 28, 0184 Oslo, Post: Postboks 8896, Youngstorget, 0028 Oslo
Tlf. 22 17 84 00, Fax 22 17 84 01 • E-mail: oofoslo@online.no

Deres ref.: 201708202-3 og 201708079-5

Dato: 19.01.18

Norges vassdrags- og energidirektorat
nve@nve.no

Kopi: asan@nve.no, OOFs medlemsorganisasjoner, Oslo kommune

Høringsuttalelse til konsesjonssøknadene for:

Transformatorstasjon på Liåsen og tilhørende kraftlinje

OOF har i mange år hatt en sentral rolle som representant for friluftslivet i arbeidet med "Nettplan Stor-Oslo". For natur- og friluftslivet ser disse planene ut til å medføre positive konsekvenser som nedleggelse av noen av større kraftlinjer, men også negative inngrep i natur- og friluftsområder, som Liåsen transformatorstasjon og den tilhørende kraftlinja er eksempler på.

Markaloven tillater denne typen infrastrukturanlegg, men for OOF er det viktig å redusere inngrepene til et minimum og bidra til at ulempene for natur- og kulturopplevelsverdier og friluftslivet holdes på et så lavt nivå som mulig.

Området som dette anlegget berører, er ikke av de aller mest brukte i Marka, men det har viktige natur- og friluftslivsverdier som er viktige å ivareta. OOF foreslår derfor i denne høringen tiltak som kan ivareta disse.

Kort beskrivelse av tiltaket

Planene innebærer følgende inngrep:

- En ny transformatorstasjon på Liåsen.
- En ny kraftlinje på om lag 0,6-1 km fra eksisterende hovedlinje og til den nye transformatorstasjonen. (Den nye linjen skal legges parallelt med eksisterende kraftlinje Frogner – Follo).

Planen inneholder 2 alternativer for plassering av transformatorstasjonen; alternativ A der transformatorstasjonen er plassert på nordsiden av Liåsen, rett sør for Grønmo gjenbruksstasjon, og alternativ B, med plassering på østsiden av Liåsen. Det er om lag 500 meter mellom alternativene.

Kraftlinjene er foreslått i omtrent identiske traseer, parallelt og ved siden av den eksisterende kraftlinjen, fram til transformatorstasjon B. Herfra foreslås det å legge kabelen delvis i bakken om en velger alternativ A.

Konsekvenser for friluftslivet

Hele området ligger innenfor Markagrensa, der hovedformålet er friluftsliv, idrett og naturopplevelse. Kraftledninger og transformatorstasjoner er tiltak som bidrar til å svekke

områdets naturopplevelsesverdier, og det beslaglegger arealer som friluftslivet kan benytte. Samtidig gir Markaloven en åpning for infrastrukturtiltak av denne typen.

Områdets betydning for friluftslivet knytter seg i hovedsak til:

- Liåsens betydning som nærfriluftsområde for lokalbefolkningen. Her er blant annet et nettverk av stier, ifølge høringsdokumentet.
- Den blåmerkede turveien mellom Enebakkveien (Godheim) og Godlia.

Konklusjon

Transformatorstasjonen foreslås plassert i kantene av Liåsen (alt. A og alt. B). Dette vil ha en negativ effekt for nærfriluftslivet på Liåsen, uavhengig av alternativ.

Kraftlinjen vil i stor grad gå parallelt med eksisterende kraftlinje og eksisterende vei/merket turvei mellom Enebakkveien og Godlia. Naturopplevelsesverdiene langs turveien vil bli forringet, men effekten er noe begrenset ettersom området allerede er preget av inngrep, blant annet den eksisterende gjennomgående kraftlinja.

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus og Østmarkas Venner påpeker, i sin høringsuttalelse, at Gjerdsrudleiken, rett nordøst for den foreslåtte kraftlinjetraseen, er et verdifullt natur- og friluftslivsområde, som vil få sin verdi redusert med en ny kraftlinjetrase.

Videre må det også legges vekt på områdets betydning for friluftslivet i framtiden. En reguleringsplan for Grønmo har nylig vært på høring. Her er områdets verdi for friluftslivet et sentralt punkt. Videre er det store utbyggingsplaner for nabo-området Gjerdsrud-Stensrud, som i vesentlig grad kan øke områdets betydning som nærfriluftsområde.

Konsekvenser for naturmangfoldet

Ved kartleggingen av det biologiske mangfoldet har en benyttet seg av Naturbase og to befaringer. Utbygger mener derfor at en har et godt nok kunnskapsgrunnlag, slik Naturmangfoldloven krever.

På og rundt Liåsen er det ikke registrert viktige naturtyper eller rødlistearter. Langs kraftlinjetraseen er det registrert tre viktige naturtypelokaliteter ved Lysopp: en rik sumpskog av verdi B, en gammel lauvskog av verdi C og en slåtteåker av verdi C. Kun en av disse, rik sumpskog av verdi B, berører kraftledningstraseen direkte. Her er det også registrert en sopp som er på rødlista.

Ved Sand, noen hundre meter øst for kraftlinjetraseen er det en gammel barskog av verdi C. Under befaring ble det registrert en ny naturtypelokalitet i dette området, en rik sump- og kildeskog med innslag av rik edellauvskog av verdi B. På Gjerdsrudleiken, noen hundre meter nordøst for traseen, er det en orreleik av lokalt viktig verdi (C).

Konklusjon

Selve transformatorstasjonen vil medføre at en større del av naturen i kanten av Liåsen blir ødelagt. Disse områdene er ikke registrert som viktige for naturmangfoldet.

En ny kraftledningstrase vil medføre anleggsvirksomhet og hogst av skog. En del av en viktig naturtype på Lysopp, rik sumpskog av verdi B, berøres direkte av traseen.

Ut over dette fastslår utbygger "at virkningene på flora og naturtyper er svært begrensede." De påpeker også at et valg av transformatorstasjon B, medfører en kraftlinjetrase som i mindre grad berører den viktige sumpskogen, og de anbefaler derfor alternativ B.

Konsekvenser for landskapsbilde

Transformatorstasjonene er planlagt å ligge innsprengt i lisen mot Liåsen. De skal bygges i betong, det meste av installasjonene skal være innendørs og det inngjerdede området vil være om lag 100 * 150 meter, ifølge utbygger.

I planen står følgende om alternativ A: "Stasjonsbygget blir allikevel eksponert for omgivelsene rundt. Etableringen av en transformatorstasjon på Liåsen vil påvirke åsen og området rundt, og landskapsbilde vil endre seg lokalt på Liåsen, men den visuelle påvirkningen av tiltaket er antatt å ville avta med avstand fra inngrepet og variere avhengig av landskap og vegetasjon." Alternativ B vil være noe mer skjult for omgivelsene.

Om kraftlinja skriver utbygger følgende: "Eksisterende 420 kV-ledning Frogner - Follo med tilhørende ryddegata utgjør et markant landskapselement i området i dag, der den går langs Dølerudveien mot Grønmo. Både ryddegata og veien utgjør åpne korridorer i det ellers lukkede skoglandskapet." Videre konkluderes det slik: "At ledningen legges langs eksisterende kraftledning og Dølerudveien er positivt med tanke på å samle tekniske inngrep i størst mulig grad."

Som avbøtende tiltak foreslår utbygger å velge materialer og farger "som får stasjonene til å gli mest mulig inn i omgivelsene."

Konklusjon

Transformatorstasjonen og kraftlinjen er markante og synlige inngrep i Marka-naturen. For landskapsbildet og naturopplevelsen er disse inngrepene negative.

Det er gunstig at transformatorstasjonene er plassert i utkanten av Marka og at de har en størrelse og plassering som reduserer ulempene for landskapsbilde.

Det er også en viss fornuft i at den planlagte kraftlinja legges sammen med eksisterende kraftlinje, slik at en unngår å spre belastningene.

Men, en kan også vurdere dette på en annen måte, ved at en ny kraftlinje sammen med den eksisterende i sum kan medføre en så sterk belastning på dette område med mange verdifulle naturkvaliteter at konklusjonen bør være den motsatte; at området ikke tåler flere større inngrep.

Et bedre alternativ kan da være å legge begge kraftlinjene, både den gamle og den nye, i bakken. Naturvernforbundet i Oslo og Akershus og Østmarkas Venner foreslår dette i sin høringsuttalelse, blant annet ved å vise til Gjerdsrudleikens betydning for natur og friluftslivet. OOF støtter dette forslaget.

Oppsummering

- Planleggingen av både transformatorstasjonen og kraftlinje må ta utgangspunkt i den nylig framlagte reguleringsplanen for Grønmo, som et viktig friluftsområde for Oslos befolkning.
- OOF støtter de foreslåtte avbøtende tiltakene i planen, for eksempel at en velger materialer og farger som får transformatorstasjonene til å gli mest mulig inn i terrenget.
- OOF mener at alt. B for lokalisering av transformatorstasjonen er et fornuftig valg ut fra hensyn til natur, landskapsbilde og friluftsliv.
- OOF mener at kraftlinjen, både den planlagte og den eksisterende, bør legges i bakken. Dette for å skåne naturverdiene og for å sikre naturopplevelsesverdiene for friluftslivet i området.

Med vennlig hilsen
Tom Fremstad
Generalsekretær

Johan Hval
Rådgiver

Godkjent og elektronisk ekspedert